

NESPORAZUM MED REŠEVALCI IZ ZGORNJE SAVINJSKE DOLINE IN GORSKO REŠEVALNO SLUŽBO

GORE BREZ REŠEVALCEV?

MARJAN RAZTRESEN

»Zaradi neurejenih razmer, na kar sta v izstopni izjavi opozarjala tudi zdravnika Postaje Gorske reševalne službe Celje **dr. Anton Žumer** in **dr. Stanko Ošep**, izstopamo iz te postaje tudi drugi reševalci iz Zgornje Savinjske doline.«

To je bilo kratko sporočilo, ki so ga podpisali **Jože Ošep** iz Robanovega kota, **Ludvik Petek** iz Luč, **August Lenar** iz Logarske doline in **Zdenko Ciglar** iz Solčave ter ga poslali v vednost Gorski reševalni službi (GRS) pri Planinski zvezi Slovenije, Civilni zaščiti občine Mozirje, Upravi za notranje zadeve Celje, vsem postajam GRS v Sloveniji in dnevnemu časopisu.

Ali to konkretno pomeni, da se krha še pred nedavnim tako monolitna organizacija slovenskih gorskih reševalcev in ali bi to lahko vplivalo tudi na kakovost reševanja v slovenskih gorah ali vsaj v tistih gorskih predelih, kjer je prišlo do takih nesporazumov ali celo sporov? Ob tem je kajpada treba vedeti, zakaj je sploh prišlo do razhajanj med vrhom GRS in nekaterimi njenimi postajami na terenu.

Prvič po ustanovitvi kmalu po koncu prve svetovne vojne se je Gorska reševalna služba Slovenije do temeljev zamajala v petdesetih letih po hudi gorski nesreči v gorski skupini Špika, ko so nekaterim gorskim reševalcem očitali, da niso storili vsega, kar bi lahko in da so enemu od alpinistov celo prerezali vrh, na kateri je visel, kar naj bi bil smrtni greh, čeprav je bil gornik na vrvi že mrtev, drugačno posredovanje, da bi lahko smrtno ponesrečenega alpinista spravili v dolino, pa bi bilo za reševalce močno tvegano. Takrat so na čelo GRS postavili **dr. Miho Potočnika**, vrhunskega plezalca, alpinista in reševalca, pa še človeka z ugledom, pravnikiškimi in političnimi izkušnjami ter avtoriteto, kar je bilo izredno pomembno. Skupaj s sodelavci je reorganiziral GRS, izposloval, da je tudi v poznejših časih ostala amaterska organizacija v okviru Planinske zveze Slovenije, in ji neposredno ali posredno iz državnih virov izposloval denar za delovanje.

Gorska reševalna služba Slovenije ima po državi, predvsem še pod gorami, svoje postaje, v katerih delujejo izkušeni in izprašani gorski reševalci, tudi posebej izvežbani zdravniki ter tudi za helikoptersko in stensko reševanje usposobljeni možje, ki redno skrbijo za podmladek in tudi za redno izpopolnjevanje in obnavljanje znanja ter gornjskih in reševalnih veščin. Potem ko je bilo v Sloveniji le nekaj postaj GRS, so pozneje ustanovili še nekatere, seveda predvsem v krajih pod gorami, da bi bilo reševanje čim učinkovitejše in da bi pomoč prišla čim hitreje. Ponekod je »centrala« v Ljubljani nasprotovala takšnemu drobljenju, tudi zaradi

Nalepke za podporne člane GRS, s katerimi kupci pomagajo GRS.

stroškov in pomanjkljive usposobljenosti reševalcev v »novih« postajah, ponekod so se z novimi postajami strinjali, ker so bile takšne potrebe. V Bohinju je, na primer, lahko delovala samostojna postaja GRS, na Jezerškem je sprva niso dovolili, češ da popolnoma zadostuje izpostava Postaje GRS Kranj, kamor so spadali jezerjanski gorski reševalci. Vendar so se reševalci z Jezerškega kljub vsemu (tudi s pomočjo »svoje« postaje v Kranju) osamosvojili — in tako se zdaj želijo tudi tisti iz Zgornje Savinjske doline.

Posebno v predelih pod gorami, do koder imajo gorski reševalci iz večjih krajev dolgo pot, imajo postaje GRS svoje reševalne skupine, kakršni sta bili nekaj tista z Jezerškega in kakršna je zdaj v Zgornji Savinjski dolini. Solčavani in Lučani hočejo zdaj svojo lastno postajo, ko že imajo več lastnih reševalnih skupin, toda »centrala« v Ljubljani jim je ne dovoli, ker da v svojih vrstah nimajo dovolj plezalcev in niso dovolj usposobljeni za zahtevna reševanja v stenah. Tako je seveda prišlo do hudih razhajanj med skupino iz Zgornje Savinjske doline ter Postajo GRS Celje in GRS Slovenije. Reševalci iz Solčave, Luč in Logarske doline niso hoteli hoditi na redne mesečne sestanke v Celje, tudi niso hoteli iti tja na obnovitvene izpite, prav tako jih niso hoteli opravljati na »nevtralnem« terenu, ki ga je določila Postaja GRS Celje, naposled pa reševalcev iz skupine pod Savinjskimi

»Sončna hiša« na Grossglocknerju

Z izdatkom 3,7 milijona nemških mark je Nemško planinsko društvo (DAV) na pobočju Grossglocknerja začelo urejati novo planinsko kočo na nadmorski višini 2801 meter. Nova gradnja bo stala na kraju, kjer je stala leta 1928 precej razširjena planinska koča iz leta 1868, prvotna koča na tej parceli. V načrtovani gradnji bo prostora za 60 prenočevalcev, vse naprave pa bo pretežno napajala sončna energija.

Kdaj bo nova koča popolnoma dograjena in opremljena, še ni znano.

Če bo tam še pol avgusta ležal sneg, bo koča dokončana namesitno letošnje pozno poletje šele leto dni pozneje.

Alpami ni bilo niti na občnem zboru postaje v Celju, na katerem so razpravljali tudi o tej problematiki.

Zdaj je iz celjske postaje GRS izstopilo šest reševalcev iz Zgornje doline, kot je slišati, so nezadovoljni tudi ponekod drugod, ker da so zapostavljeni: nekateri reševalci dobivajo bogato opremo, bolj »dislocirani« se morajo zadovoljiti s kakšnimi rokavičkami, marsikje pa se ne strinjajo niti z najnovejšimi darili obrambnega ministrstva, z novimi terenskimi vozili nissan patrol, ki da so za skromne gorske reševalce predraga, saj jim tako po ceni nakupa kot po vzdrževanju popolnoma zadostujejo pol cenejše lade nive.

Med temi nesporazumi se hitro bliža začetek poletne planinske sezone, ko bodo slovenske gore spet polne gorskih izletnikov in alpinistov, tudi takih, ki bodo potrebovali pomoč gorskih reševalcev. Ali jo bodo dobili? Seveda jo bodo, kot zagotavlja načelnik Komisije za GRS Slovenije inž. Danilo Škerbinek, ker bodo do takrat poskusili te spore odpraviti. Nikakor pa ne bodo dovolili, kot pravi, da bi šli na reševalno akcijo premalo usposobljeni reševalci, saj nihče ne bo mogel nase prevzeti krivde za morebitno dodatno nesrečo ali nestrokovno reševanje s hudimi posledicami za ponebrečence in reševalce.

PRVENSTVENO PLEZANJE NA DOMNEVNO DEVIŠKI SLOVENSKI VRH

OLTARČEK PRI MALEM OLTARJU

MILENKO ARNEJŠEK-PRLE

Oltarček je ime, ki lahko v vsakem zbuja drugačne vtise. Pomeni lahko posvečen prostor, do katerega ima vsak svoj odnos. Lahko se mu prikloni, se pred njim pomoli, gre mirno mimo njega ali ga celo prezre. Ampak vsak ima neki svoj oltarček, h kateremu se zateka, išče v njem popolnost, lepoto in izpolnitev svojih hrepenenj. Eden od mojih »oltarčkov« so gore in vse, kar je z njimi povezano. Imam jih rad, spoštujem jih in takrat, ko sem tam, se trudim, da bi bil v harmoniji z njimi. Stik z njimi mi daje novo, v bistvu smiselno razsežnost življenja. Gore so zame nekaj posvečenega in izpolnitev želja ter iskanja.

ZAKONI IZ GORÁ

Žal so v zdajšnjem stehnaziranem in skomercializiranem svetu takšni oltarčki »zasebna« lastnina posameznikov, kar je tudi prav, saj mora vsak imeti svojo zadovoljitev, vse pa tudi ni za vse. Moj cilj je čistost dejanj in duše in glavni smisel je poiskati lepoto, enkratnost trenutka in prostora, v katerem živim. Sem spada tudi lep odnos do narave in zavedam se, da sem le kolesce v vesolju, sekunda v večnosti in da moram v njej živeti v soskladju. To sožitje je način mojega življenja, ki velja za gore. Mestno življenje ima druge zakone, vendar pa prenos veljav iz hribov lajša življenje v mestu.

S petindvajsetletno hojo, plezanjem, smučanjem in potepanjem sem odkril vrsto »zakonov«, ki mi pomagajo v življenju. V slovenskih gorah je še dosti koticov, kamor lahko pobegnem pred hrupom, prometom, bumbum glasbo, neonskimi lučmi, vrstami, množicami, gnečo, vsiljivimi ali amoralnimi politiki, človeško pokvarjenostjo, betonom, asfaltom... in tam preprosto uživam.

Eden od takih koticov je martuljski konec, ki je v slovenskih gorah nekaj posebnega. Tam ni markiranih poti in kdorkoli se tja odpravi, mora dobro obvladati znanja, potrebna za vzpon in vrnitev. Sem ne spada samo obvladovanje hoje, temveč tudi plezanja, ravnanja z vrvo, zabijanja klinov, celotnega alpinističnega znanja, imeti pa mora tudi dober občutek za najlajzo

smer, sposobnost orientacije, poznati mora vreme ter se solidno fizično in psihično pripraviti. Le tisti, ki obvlada ta znanja, naj se odpravi tja, saj se bo lahko le na ta način počutil varno in užival. Ena od prednosti tega konca je tudi, da tam srečaš le »taprave«. Množičnega gornišva tam — hvala bogu (beri nedostopnosti) — ni in zato je tam prvobitnost še ohranjena.

IDEJA IZ PODSTREŠJA

Med mojimi aktivnostmi zavzema posebno mesto odkrivanje neznanega, najsi bo to plezanje prvenstvenih smeri, iskanje skritih koticov, hoja po brezpotjih ali po poteh, po katerih še nisem hodil. V bistvu mi je vseeno, ali so markirane ali ne, glavno je doživetje. Tudi je vseeno, ali so zgornje težavnostne stopnje ali so brez težavnosti, ravno tako pa tudi, ali sem sam ali s splezalcem. Seveda pa moram za to imeti solidno alpinistično znanje, pa tudi zdravo pamet, to pa je, da se obrnem, če vidim, da je nadaljevanje preveč tvegano.

Pri hoji po gorah nisem samo »lovilec« časovnih rekordov, temveč tudi opazovalec. To pomeni, da odvisno od situacije drvim ali hodim počasi ali pa celo zelo počasi. Gledam stene, gore, rožice, kamne, skale, grape, razčlenjenost, barvo skale, možnosti za vzpon... in oblake, sonce, luno, zvezde, svetlobo ter poslušam